

نشریه اسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ذکاء

الرابطة الثقافية الإسلامية العالمية

International Islamic Cultural Association

انجمن فرهنگی جهانی اسلامی

شماره : 18

تاریخ: 2014/1/1

فاص برای دانشمویان

(اصحاب رضی الله عنهم)

اصحاب رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) از اعماق قلب یقین داشتند که پیامبر خدا علیه الصلاة و السلام صادق بر حق و امام حق و پیشوای عدل و دلیل و رهنما بسوی خدای یکناست، لذا بنا بر دعوت این نبی بر حق، زندگانی گذشته ایشان که دوره جاهلیت بود تغییر یافت، و پرستش اصنام به عبادت الله واحد تبدیل شد، و حب ایمان در قلوب مزین شده و قبح کفر و شرک و فساد و عصیان در دلها جایگزین گردید، و در برابر کفار و مشرکین چنان محکم و قوی بودند که باعث مرعوب شدن دشمنان می شد، و با مومنان مهربان و همدرد بوده فروتنی و تواضع می نمودند، و با کمال اخلاص و احتساب به عبادت مشغول بودند، و این صفات آنها در کتب سابقه ذکر شده است، بطوریکه چون بعضی اهل کتاب ایشان را می دیدند بلافاصله می گفتند که اینها از حواریون مسیح بهتر اند: [مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ مَعَهُ اَشِيْدَاءُ عَلٰى الْكُفَّارِ رَحْمًاۙ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعًاۙ سَجْدًاۙ يَتَّبِعُوْنَۙ فَضْلًاۙ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًاۙ سِيَّمَاهُمْۙ فِيْ وُجُوْهِهِمْۙ مِّنْ اَثْرِ السُّجُوْدِۙ ذٰلِكَۙ مَثَلُهُمْۙ فِي التَّوْرَةِۙ وَمَثَلُهُمْۙ فِي الْاِنْجِيْلِ كَزَرْعٍۙ اُخْرَجَ شَطَاۥهُۙ فَاَازَرَهُۥۙ فَاسْتَعْطَبَۙ فَاَسْتَوٰىۙ عَلٰى سُوْقِهِۙ يُعْجِبُ الزَّرْعَۙ لِيَّغِيْظَۙ بِهِمُ الْكُفَّارَۙ وَعَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَۙ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوْا الصّٰلِحٰتِۙ مِنْهُمْۙ مَّغْفِرَةًۙ وَاَجْرًاۙ عَظِيْمًاۙ] (محمد فرستاده خدا است ، و کسانی که با او هستند در برابر کافران تند و سرسخت ، و نسبت به یکدیگر مهربان و دلسوزند . ایشان را در حال رکوع و سجود می بینی . آنان همواره فضل خدای را می جویند و رضای او را می طلبند . نشانه ایشان بر اثر سجده در پیشانیهایشان نمایان است . این ، توصیف آنان در تورات است ، و اما توصیف ایشان در انجیل چنین است که همانند کشتزاری هستند که جوانه های (خوشه های) خود را بیرون زده ، و آنها را نیرو داده و سخت نموده و بر ساقه های خویش راست ایستاده باشد ، بگونه ای که برزگران را به شگفت می آورد.) مؤمنان نیز همین گونه اند . آنی از حرکت باز نمی ایستند ، و همواره جوانه می زنند ، و جوانه ها پرورش می یابند و بارور می شوند ، و باغبانان بشریت را بشگفت می آورند . این پیشرفت و

قوت و قدرت را خدا نصیب مؤمنان می‌کند) تا کافران را به سبب آنان خشمگین کند . خداوند به کسانی از ایشان که ایمان بیاورند و کارهای شایسته بکنند آمرزش و پاداش بزرگی را وعده می‌دهد . (الفتح- 29

خداوند متعال اصحاب را در نخستین عهد اسلام برای این دین برگزید و با وجودیکه عده معدودی بیش نبودند در مقابل آزار و اذیت بی شمار، صبر و استقامت بی مثال نمودند، سپس خانه و مال و اقارب و وطن را ترک نموده، جهت حصول فضل و رضوان الهی هجرت کردند و مومنانی مدینه منوره برای مهاجرین بهترین انصار بودند: [وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَأُ وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ] (بیگمان کسانی که ایمان آورده‌اند و مهاجرت کرده‌اند و در راه خدا جهاد نموده‌اند ، و همچنین کسانی که پناه داده‌اند و یاری کرده‌اند ، (هر دو گروه) آنان حقیقتاً مؤمن و باایمانند) و شایسته واژه مهاجر و انصارند و تار و پود جاودانه پرچم اسلامند و) برای آنان آمرزش (گناهان از سوی خدای منان) و روزی شایسته (در بهشت جاویدان) است . (انفال- 74

قرآن عظیم الشان صحابه کرام را به بهترین صفات یاد نموده و به کامل بودن ایمان ایشان شهادت می‌دهد و فرموده است که خداوند آنها را دوست میدارد و از ایشان راضی اند [لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا] (خداوند از مؤمنان راضی گردید همان دم که در زیر درخت با تو بیعت کردند . خدا می‌دانست آنچه را که در درون دل‌هایشان (از صداقت و ایمان و اخلاص و وفاداری به اسلام) نهفته بود ، لذا اطمینان خاطر به دل‌هایشان داد، و فتح نزدیکی را (گذشته از نعمت سرمدی آخرت) پاداششان کرد.) (الفتح- 18

خداوند متعال رسول برحق و اصحاب گرامی اش را به اشکال گوناگون نصرت و مدد نموده است، در جنگ بدر دسته های سپاه را تحت قیادت جبرئیل و میکائیل به کمک مومنان فرستاد و فرمود که (من با شمایم) و برای فرشتگان فرمود: گردن ستمگاران را بزنید و هر بند آنها را قطع نمائید [إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرَّعْبَ فَأَضْرَبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرَبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ] ((ای مؤمنان ! به یاد آورید) زمانی را که پروردگار تو به فرشتگان وحی کرد که من با شمایم (و کمک و یاریتان می‌نمایم. شما با الهام پیروزی و بهروزی) مؤمنان را تقویت و ثابت قدم بدارید، (و من هم) به دل‌های کافران خوف و هراس خواهم انداخت. (به مؤمنان الهام کنید :) سرهای آنان را بزنید) و از هم بشکافید که بر گردن‌های ناپاکشان سنگینی می‌کند) و دست‌های ایشان را ببرید (و پنجه‌هایشان را پی کنید) . (انفال- 12

ابن تیمیه در کتاب (الصائم المسلم) می نویسد: هر کسی با رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) یک

سال و یا یک ماه و یا یک روز مصاحبت نموده باشد و یا حتی در حالی که ایمان آورده او را ملاقات نموده باشد جزو اصحاب رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) شمار می گردد و به هر اندازه که با ایشان بوده درجه مصاحبت خواهد داشت.

پیامبر اکرم علیه الصلاة و السلام فرمود: [لا تسبوا أحداً من اصحابی ، فإنَّ أحدکم لو أنفق مثل أحدٍ ذهباً ما أدرك مدَّ أحدِهِم ولا تصیفه] (هیچ کدام از اصحاب من را دشنام ندهید، زیرا اگر یکی از شما به اندازه کوه احد طلا انفاق کند به اندازه یک مشت آنان و حتی نصف آن هم نمی رسد.) بخاری و مسلم

همچنان حضرت عمر رضی الله عنه از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل می کند که فرمود:

[اکرموا أصحابی ، فإنهم خيارکم] (باران من را احترام کنید چون آنان برگزیده های شما هستند) امام احمد، نسائی و حاکم

پس بدیهی است که عصر فرخنده پیامبر اسلام خیر القرون بوده و صحابه کرام مسئولیت عدالت و امانت را به بهترین وجه انجام دادند. عمران بن حصین روایت کرده است که رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: [خیر أمتی قرنی ثم الذین یلوئهم ثم الذین یلونهم] قال عمران : فلا أدري، أذكر بعد قرنیه قرنین أو ثلاثاً . (بهترین مسلمانان امت من کسانی هستند که در این قرن با من هستند، سپس آنانی که بعد از این می آیند.) عمران می گوید: نمی دانم که پیامبر علیه الصلاة و السلام پس از قرن خویش دو قرن را ذکر کرد یا سه قرن) بخاری و مسلم و این لفظ بخاری است

بنابراین امت راست تا به صحابه کرام اقتداء نموده رضایت باری تعالی را حاصل نمایند و جوب اقتداء به خلفای راشدین را در حدیث ذیل ملاحظه فرمائید [علیکم بسنتی و سنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدی] (بر شما واجب است که پیرو سنت و روش من و روش خلفای راشدین هدایتگر بعد از من باشید.) امام احمد و اصحاب سنن و دارمی

با روی صحنه آمدن صحابه ای چون بلال حبشی و سلمان فارسی رضی الله عنهما، جامعه صدر اسلام درس برادری و برابری را برای جهان انسانیت تعلیم داد و هر گونه گرایشات تبعیض نژادی و تنصب قومی را ریشه کن نمود. تا نسلهای بعدی نیز به تساوی نژادها معتقد بوده علیه آپارتید (Apartheid) و ناسیونالیزم (Nationalism) مبارزه و پیکار نمایند و تنها سیادت اخلاق و تقوا را بپذیرند

الله متعال می فرماید: [يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ] (ای مردمان ! ما شما را از مرد و زنی (به نام آدم و حواء) آفریده ایم ، و شما را تیره تیره و قبیله قبیله نموده ایم تا همدیگر را بشناسید (و هر کسی با تفاوت و ویژگی خاص درونی و بیرونی از دیگری مشخص شود ، و در پیکره جامعه انسانی نقشی جداگانه

داشته باشد) . بی‌گمان گرامی‌ترین شما در نزد خدا متقی‌ترین شما است . خداوند مسلماً آگاه و باخبر (از پندار و کردار و گفتار شما ، و از حال همه‌کس و همه چیز) است . (الحجرات- 13

مفاهیم محبت، عدالت، امانت، آگاهی، کمال، زیبایی، ارزش، صلح، حقیقت، ایثار، و سایر ارزشهای ولای انسانی را در حیات صحابه می‌توان دریافت. پس ای برادر! از حیات اصحاب برایت الگو بساز تا الگوی دیگران باشی.

معنویت عظیم صحابه را خداوند متعال از فوق آسمانها تزکیه و تأیید نموده است، در غزوه بدر که ابلیس به صورت (سرافقه بن مالک) زعیم کنانه ممثل گردیده و لشکر زیادی از شیاطین را با خود آورده بود و همه با ابو جهل و مشرکین علیه دین اسلام جبهه گرفتند، الله در پاسخ آنها فرشتگان را تحت قیادت جبرئیل و میکائیل فرستاد و فرمود که (من با شمایم) ، این مقام اصحاب بدون شک عالیترین درجه انسانی و پاکترین رابطه محبت میان خالق و مخلوق را می‌رساند.

سعدی می‌گوید:

چه نعت پسندیده گویم ترا
درد ملک بر روان تو باد
علیک السلام ای نبی الورا
بر اصحاب و بر پیروان تو باد
نخستین ابوبکر پیر مُرید
عمر پنجه بر پیچ دیو مَرید
خردمند عثمان شب زنده دار
چهارم علی شاه دُلْدُل سوار

ای فرزند آدم! در صف آرایی های میدان تاریخ جبهه خود را تعیین نما و آگاه باش که مسئولیت عواقب بی طرفی و بی مروتی به عهده خودت خواهد بود.

حکیم زین‌العابدین

www.khetabat.com